

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 9 oktober 2023

Onderwerp: Aanwijzing lokale publieke media-instelling

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Op 29 juli 2018 heeft het Commissariaat voor de Media (Commissariaat cq. CvdM) de Stichting Lokale Omroep Valkenburg (SLOV) aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Valkenburg aan de Geul. Deze aanwijzing is ingegaan op 29 juli 2018 en eindigde op 28 juli 2023.

Per brief op d.d. 20 februari 2023 heeft het CvdM laten weten aanwijzingsaanvragen te hebben ontvangen van de Stichting Lokale Omroep Valkenburg (SLOV) en de Stichting RTV Valkenburg (RTVV) voor de periode 2023 - 2028.

Voordat het Commissariaat een beslissing neemt over de aanvragen, moet de gemeenteraad, naast het wettelijke advies, een voorkeursadvies uitbrengen over de vraag welke aanvrager het beste in staat wordt geacht om de functie van lokale publieke media-instelling in de gemeente te vervullen.

Samenvattend stellen wij u voor om een positief advies uit te brengen richting Commissariaat voor de Media ter aanwijzing van Stichting Lokale Omroep Valkenburg (SLOV) als lokale publieke media-instelling van Valkenburg aan de Geul.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

2.1 Introductie

In de Mediawet (2008) is vastgelegd dat omroepen voor een periode van vijf jaar een aanvraag tot zendmachtiging in kunnen dienen voor een gemeente bij het Commissariaat voor de Media. Het is de taak van de gemeenteraad om het Commissariaat gemotiveerd en onderbouwd te adviseren over de vraag of de media-instellingen voldoen aan de eisen die de wet en gemeente stelt. Per gemeente kan er maar één lokale publieke media-instelling zijn.

2.2 Proces

Twee aanvragen

Stichting Lokale Omroep Valkenburg (SLOV) en de Stichting RTV Valkenburg (RTVV) hebben beide een aanvraag tot aanwijzing als lokale publieke media-instelling voor de periode 2023 - 2028 ingediend bij het Commissariaat.

Voordat het Commissariaat een beslissing neemt over de aanvragen, moet de gemeenteraad een advies uitbrengen. Aangezien er twee aanvragen zijn ingediend volgt vanuit de Mediawet dat het college een maximale inspanning moet verrichten om beide partijen tot elkaar te brengen en daarmee het samengaan te bevorderen. Als dat niet lukt dan moet het college een voorstel voor een gemotiveerd advies voorleggen aan de raad, die daarover een besluit neemt.

Wettelijke vereisten om voor aanwijzing in aanmerking te komen

Wat verwacht het Commissariaat in het wettelijk advies van de gemeenteraad? De gemeenteraad moet in zijn advies de volgende vragen per aanvrager gemotiveerd met ja of nee beantwoorden:

- Is de aanvrager een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid? Met andere woorden: is het een stichting of vereniging?
- Stelt de aanvrager zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven?
- Heeft de aanvrager volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?
- Is dit programmabeleidsbepalende orgaan (pbo) representatief samengesteld?

Voorkeursadvies een van de aanvragers

Als het samengaan van de aanvragers niet mogelijk is gebleken, verzoekt het Commissariaat de gemeenteraad om -naast het voorgaande wettelijke advies- een voorkeursadvies uit te brengen over de vraag welke aanvrager het beste in staat wordt geacht om de functie van lokale publieke media-instelling te vervullen.

In het voorkeursadvies moet kenbaar en deugdelijk gemotiveerd worden op grond waarvan een voorkeur voor een van de aanvragers wordt uitgesproken.

Vanwege de gestelde termijn door het CvdM had de raad uiterlijk begin juni 2023 een advies uit moeten brengen. Om het proces zorgvuldig te doorlopen en een gedegen en onderbouwd advies uit te kunnen brengen, heeft de gemeente bij het CvdM om uitstel gevraagd.

2.3 Uitwerking proces

Bestuurlijke overleggen met SLOV en RTVV

De portefeuillehouder communicatie heeft op 25 januari 2023 een bijeenkomst belegd met bestuursleden van de SLOV. De SLOV bestond op dat moment uit Stichting Lokale Radio Valkenburg (LRV) en Stichting TV Valkenburg (TVV). In het gesprek is getracht om beide partijen opnieuw nader tot elkaar te brengen en om tot een voor beide partijen bevredigende oplossing te komen. Dit leidde echter niet tot een positief resultaat tijdens dit gesprek. De boodschap die door portefeuillehouder aan beide partijen werd meegegeven was om er samen uit te komen en met elkaar in gesprek te blijven. De gemeente zou verder op vraag van LRV nagaan of uitstel van het indienen tot een aanvraag zendmachtiging tot de opties behoorde. De voorzitter van de SLOV gaf in een e-mail op 26 januari 2023 het volgende aan:

“Direct na ons overleg heb ik de twee bestuursleden van de Stichting TV Valkenburg alsook het bestuurslid van de Stichting Lokale Radio Valkenburg aangegeven dat ik als voorzitter graag wil verkennen of er nog verdere samenwerking mogelijk is binnen de SLOV. Voorwaarde hiertoe is wel dat het bestuur van de Stichting TV Valkenburg hiervoor open staat. Gisteren heeft [REDACTED] namens het bestuur van Stichting TV Valkenburg laten weten dat er geen draagvlak is binnen het bestuur om deze verkenning nu samen verder uit te voeren.”

Daarop volgend hebben SLOV en RTVV, individueel en voor de deadline van 29 januari 2023, een aanvraag voor zendmachtiging ingediend bij het CvdM.

Verzoek om uitstel

Omdat de portefeuillehouder communicatie hecht aan een goede samenwerking en streeft naar een optimale kwaliteit van de publieke lokale omroep heeft hij op 4 mei bij het CvdM uitstel aangevraagd voor het uitbrengen van advies over de aanwijzing lokale publieke media-instelling. De redenen die de portefeuillehouder hiervoor had waren meervoudig:

- Het uiteenvallen van de huidige organisatie / stichtingsbestuur SLOV waar beide organisaties radio en televisie deel van uitmaken en een vertegenwoordiging in het stichtingsbestuur hebben;
- Beide deelnemende organisaties in Stichting SLOV (Falcon Radio en TV Valkenburg) zijn dusdanig gebrouilleerd en beschuldigen elkaar via social media en diverse andere kanalen op een onwaardige wijze die volgens portefeuillehouder ongepast is en de publieke zaak geen goed doet;
- Diverse door portefeuillehouder gevoerde overleggen om de verhoudingen te verbeteren en de mogelijkheden tot samenwerking te onderzoeken hebben vooralsnog niet tot resultaat geleid. Onder de huidige omstandigheden kan door de gemeenteraad onmogelijk een zorgvuldig gewogen advies worden uitgebracht;

Vervolgens zijn er meerdere gesprekken gevoerd (zowel gezamenlijk als met mensen individueel) om de verstandhouding te normaliseren en een gecommiteerde samenwerking tot stand te brengen tussen het deel radio en het deel televisie. In een gesprek op donderdag 29 juni is met het bestuur van SLOV het volgende uitgesproken:

- De omroepen die samenwerken onder streekomroep Heuvelland Vandaag willen zaken doen met de partij die de zendmachtiging heeft.
- De voorzitter van SLOV heeft commitment gevraagd van LRV/Falcon Radio en de toezegging gekregen dat de radiotak alle medewerking zal verlenen aan de vorming van een streekomroep.
- De vertegenwoordiging van TV Valkenburg heeft uitgesproken dat ze onder voorwaarde de samenwerking binnen SLOV voort willen zetten. Die voorwaarde is een keiharde toezegging van LRV/Falcon Radio dat ze meewerken aan de vorming van een streekomroep. Commitment en een mondelinge toezegging vinden ze te weinig. Verder wil TV Valkenburg dat ook bij de gemeente diezelfde voorwaarde is vastgelegd bij het advies voor aanwijzing van de zendmachtiging.

Alle aanwezigen zijn uit elkaar gegaan in de overtuiging dat het voor de continuïteit beter is om partijen bij elkaar te houden binnen SLOV en samen te werken aan een toekomst binnen de streekomroep. TV Valkenburg zou in overweging nemen om de aanwijzingsaanvraag in te trekken onder bovengenoemde voorwaarden.

Laatste ontwikkelingen

Vervolgens ontvangt gemeente Valkenburg aan de Geul op 11 juli een brief van Michiel Bosgra, vanuit de NLPO aangewezen als kwartiermaker ter ondersteuning van lokale omroepen in de vorming van een streekomroep. De kwartiermaker heeft geen mandaat maar is vanuit NLPO beschikbaar gesteld aan lokale omroepen om het proces te begeleiden. In de brief doet de heer Bosgra verslag van een overleg met de omroepen in de streek Maastricht-Heuvelland met het bestuur van TV Valkenburg. Uit het verslag blijkt dat TV Valkenburg onvoldoende zekerheid voelt om haar aanvraag in te trekken. In plaats daarvan doen ze een voorstel voor een zogenoemde productieovereenkomst met Falcon Radio waaronder het bestuur van SLOV haar aanvraag kan intrekken.

Aanvragen blijven gehandhaafd

Het uitgangspunt van de gemeente was dat er werd toegewerkt naar één gezamenlijke aanvraag. In de praktijk liggen er nu twee aanvragen voor een zendmachtiging: van SLOV en van RTVV. De gemeenteraad moet daarom een zorgvuldig en goed onderbouwd voorkeursadvies uitbrengen aan het Commissariaat voor de aanwijzing.

2.4 Kader en criteria voor advies

Op grond van art. 2.61, derde lid van de Mediawet 2008 moet de raad het Commissariaat gemotiveerd adviseren over de vraag of de media-instelling voldoet aan de eisen van art. 2.61, tweede lid van de Mediawet 2008. Naast de eerder genoemde wettelijke vereisten verzoekt de

gemeente de partij die naar voren komt in het voorkeursadvies te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Licentiehouders verleent volledige medewerking aan de vorming van een streekomroep.
- Licentiehouders publiceert jaarlijks jaarverslagen/jaarrekening.
- De huidige bestuursstructuur waarbij een koepelstichting twee andere stichtingen vertegenwoordigd wordt gewijzigd in een stichting met een onafhankelijk toezichhoudend bestuur.
- Licentiehouders zorgt voor een onafhankelijk en betrouwbaar bestuur; adequaat toezicht en transparante verantwoording conform de geldende governance code.
- Licentiehouders streeft naar een volledige vertegenwoordiging in alle stromingen binnen het pbo.
- Licentiehouders draagt zorg voor een prettige (werk)omgeving voor vrijwilligers

3. Relatie met bestaand beleid

Op dit moment heeft de SLOV op basis van voornoemde voorwaarden en eisen van het Commissariaat van de Media een zendmachtiging. In 2018 heeft alleen de SLOV een aanvraag voor zendmachtiging ingediend. De raad heeft destijds geadviseerd de zendmachtiging uit 2013 te verlengen.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

In paragraaf 10. *Afweging en Advies* leest u over de gewenste situatie en aanvullend advies daaromtrent.

5. Samenwerking

Om de taken van de lokale omroep te kunnen blijven vervullen in de toekomst is samenwerking in de eigen streek van groot belang. De lokale media-instelling van Valkenburg aan de Geul dient de samenwerking aan te gaan en de verbinding te zoeken voor de vorming van een streekomroep zoals vastgesteld in het Vernieuwingsconvenant gemeenten-lokale omroepen 2015-2018 gesloten tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland (OLON) en de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO).

TV Valkenburg is reeds aangesloten bij het samenwerkingsverband Heuvelland Vandaag. Dat is een positieve ontwikkeling die verder dient te worden bestendigd.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Duurzaamheid

N.v.t.

8. Financiën

Een verlenging van de zendmachtiging betekent dat de gemeente verplicht is om de lokale omroep te bekostigen ter hoogte van de vastgestelde subsidie. De hoogte van dat bedrag is € 20.967 per jaar en is vastgesteld in het raadsbesluit van 12 mei 2003. Additioneel is de gemeente bereid om een jaarlijkse subsidie van € 1.000,- te verstrekken ter ondersteuning van het proces rondom de te vormen streekomroep.

9. Communicatie

Het CvdM moet schriftelijk worden geïnformeerd over het besluit van de raad.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u een positief advies uit te brengen richting Commissariaat voor de Media ter aanwijzing van Stichting Lokale Omroep Valkenburg (SLOV) als lokale publieke media-instelling van Valkenburg aan de Geul conform dit raadsvoorstel.

Afweging

De gemeenteraad moet het CvdM een gemotiveerd advies uitbrengen over de aanvragen. Dit betekent dat de gemeenteraad in zijn advies de volgende vragen met een duidelijk ja of nee moet beantwoorden:

1. Is de aanvrager een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid?
2. Stelt de aanvrager zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven?
3. Heeft de aanvrager volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media aanbod bepaalt?
4. Is dit programmabepalende orgaan (pbo) representatief samengesteld?

Wat betreft de vragen 1-3 is duidelijk dat zowel de SLOV als RTVV aan de gestelde eisen voldoet. De gestelde vragen kunnen derhalve met 'ja' worden beantwoord. Beide aanvragers zijn een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid (stichting) met een doelstelling in de statuten, die voldoet aan de gestelde eisen. Ook is er op basis van de statuten een pbo ingesteld. De volgende tabel laat zien hoe het pbo wordt ingevuld.

Stroming	SLOV	RTVV
Maatschappelijke zorg en welzijn	Danny Sleijpen (Brandweer Valkenburg) Ivo Cox (Stichting door het vuur voor/tegen ALS)	
Kunst en cultuur	Rick Kielmer (Schutterij Sint Martinus) Jo Noordam (C.s. de Mirlithophile 1879)	Henk Tabbers Guy Caelen

(Kerk)genootschappen op geestelijke grondslag	Vacature	Pastoor Constatijn Dieteren
Onderwijs en educatie	Interesse vanuit Mytyschool Adelante	
Werkgevers	Vacature	
Werknemers	Vacature	Henk Tabbers
Etnische en culturele minderheden (verplicht)	Jos Smeets (Platform Wereldburgerschap Valkenburg)	Philly Geraards
Sport en recreatie	Danielle Willems (Hockey Vereniging Sjinborn) Dave Pasmans (SV Geuldal) Ronald van Houdt (SSV Geuldal)	Philly Geraards Jo Eijkenboom
Jongeren		
Ouderen		Guy Caelen
Agrarische sector		

Omdat een aantal stromingen in het pbo nu niet zijn ingevuld, geven we als eerste voorwaarde mee dat de aangewezen licentiehouders streeft naar een volledige vertegenwoordiging in ten minste de volgende stromingen: *Maatschappelijke zorg en welzijn; Kunst en cultuur; Kerkgenootschappen op geestelijke grondslag; Onderwijs en educatie; Etnische en culturele minderheden; Sport en recreatie; Jongeren; Ouderen*. Licentiehouders maken ook inzichtelijk welke pogingen ze hebben gedaan om vertegenwoordigers te werven.

Aanvullend advies

Het college van b&w vindt het belangrijk dat een lokale omroep als non-profitorganisatie opereert. Wat betekent dat ze niet primair gericht is op winst maken maar op het dienen van het publieke belang en de gemeenschap.

Een lokale omroep moet onafhankelijk en vrij zijn van directe politieke of commerciële invloed om objectieve en onpartijdige inhoud te waarborgen. Als een lokale omroep nieuwsuitzendingen verzorgt moet ze voldoen aan hoge ethische en journalistieke normen om nauwkeurige en eerlijke berichtgeving te waarborgen. Om garant te staan voor deze doelstellingen is een onafhankelijke stichting met een onafhankelijk bestuur en pbo organisatorisch de beste vorm. Het bestuur moet bestaan uit mensen met diverse achtergronden en deskundigheid, die zich inzetten voor de doelstellingen van de omroep en niet voor de uitvoerende organisaties waarin ook andere belangen een rol spelen.

Een tweede voorwaarde die wordt meegegeven is dat de aangewezen licentiehouders één onafhankelijk en betrouwbaar bestuur aanstelt dat op afstand staat van (uitvoering van) radio en tv.

De stichting moet zorgen voor redactionele autonomie van journalisten en programmamakers. Journalisten moeten vrij zijn om nieuws te rapporteren zonder externe druk of invloed die de objectiviteit en integriteit van hun werk kan beïnvloeden.

Een onafhankelijke stichting moet transparant zijn over haar besluitvormingsprocessen, financiën en beleid. Het publiek moet inzicht hebben in hoe beslissingen worden genomen en hoe de middelen van de omroep worden gebruikt.

De onafhankelijke stichting kan een productieovereenkomst aangaan met uitvoerende partijen op gebied van radio en tv en daarbij ook voorwaarden stellen zoals voldoen aan de Mediawet, het volgen van het mediabeleid bepaald door het pbo en redactionele onafhankelijk.

Vorming van een streekomroep

De overheid streeft naar de vorming van één streekomroep (Heuvelland Maastricht) met één licentiehouders. Een derde voorwaarde die aan de licentiehouders wordt meegegeven is dan ook dat de samenwerking in de streek actief wordt opgezocht.

NLPO: In overleg met de VNG, het ministerie van OCW en de lokale stakeholders hebben de lokale omroepen in de periode 2016- 2017 een landkaart opgesteld die leidend is bij de geleidelijke omvorming van de huidige circa 230 (per 1-1-2022) individuele omroepen naar ongeveer 80 gefuseerde of samenwerkende lokale 'streekomroepen' met een verzorgingsgebied van gemiddeld iets meer dan 200.000 inwoners.

De schaalvergroting heeft belangrijke voordelen: het verzorgingsgebied sluit beter aan bij de leefomgeving van de burger. Door samen te werken kunnen lokale omroepen voor meerdere gemeenten het media-aanbod verzorgen. Daarmee wordt het afzetgebied vergroot, de journalistieke kwaliteit versterkt en de financiële armslag verbeterd. Door zich te richten op de streek in plaats van een enkele gemeente kunnen omroepen meer continuïteit en professionaliteit bieden dan de huidige 230 versnipperde (kleinschalige) initiatieven. Zo kan meer geld vrijgemaakt worden voor het maken van lokale content.

Samenwerking of fusie maakt het bovendien makkelijker om betaalde professionele coördinatie en ondersteuning te regelen. Het verweven van de algemene organisatie en het bundelen van voorzieningen, technische faciliteiten en nieuwsredacties van de omroepen levert financiële armslag. Er kan met professionelere apparatuur worden gewerkt die meer mogelijkheden biedt en efficiënter kan worden benut.

De beoogde datum om met de streekomroep van start te gaan is 1 januari 2026. Om dit proces gemakkelijker te maken is het aan te bevelen om 'de algemene organisatie' en 'het bundelen van voorzieningen, technische faciliteiten, en nieuwsredacties' bij de lokale omroepen in alle betrokken gemeenten uit elkaar te halen. Ons voorstel is om de 'algemene organisatie' onder te brengen in een onafhankelijke stichting, met een bestuur waarin alle betrokken gemeenten vertegenwoordigd zijn. Binnen die stichting is dan ook een pbo actief waarin alle betrokkenen voldoende vertegenwoordigd zijn. Deze stichting wordt de licentiehouders van de streekomroep. Vervolgens gaat de licentiehouders een productieovereenkomst aan met (lokale) uitvoerende partijen. Een dergelijke proces is eenvoudiger te bewerkstelligen dan het samenvoegen van uitvoerende instanties die allemaal streven naar behoud van eigen mensen en middelen en die niet het belang van de streekomroep als eerste prioriteit hebben.

Door de SLOV voorwaardelijk te stellen dat de samenwerking met de streek actief wordt opgezocht wordt het vormen van een streekomroep vergemakkelijkt.

11. Bijlagen

Het verzoek tot een Advies aanwijzing lokale publieke media-instelling en de bijbehorende stukken van de aanvragers zijn beschikbaar via de griffie.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 29 augustus 2023;

Gehoord de raadsadviescommissie Algemene Zaken en Middelen de dato 25 september 2023;

B e s l u i t :

- Aan het Commissariaat voor de Media een voorkeursadvies uit te spreken voor de aanwijzing van de Stichting Lokale Omroep Valkenburg (SLOV) als lokale publieke media-instelling daar de SLOV voldoet aan de eisen die in de Mediawet worden gesteld en dat het programmabeleid bepalend orgaan (pbo) representatief is voor Valkenburg aan de Geul.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van (*datum volledig invullen*).

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter